

Borba, blizina, misija (3): Sve je naše i sve je Božje

Svaki sport zahtijeva napor, ali donosi zadovoljstvo i otvara nove mogućnosti. Tako je i s kršćanskim životom: usred napora i borbe, možemo uživati s Gospodinom, rasti i suočavati se s novim izazovima s Njim.

6.06.2024.

„Postao si novo stvorenje i Krista si obukao. Bila ti ova bijela haljina znak tvog kršćanskog dostojanstva.

Riječju i primjerom svojih najbližih, donesi je neokaljanu u život vječni."

[1] Crkva je od davnina imala tradiciju oblačenja novoobraćenika u bijelo kako bi vidljivo izrazila radost što postajemo jedno s Kristom, što mu dopuštamo da živi u nama.[2] I ime i čin krštenja odražavaju tu stvarnost: *baptizein* znači uroniti, jer po ovom sakramentu ulazimo u život Trojstva, poput spužve koja ulazi u vodu i, ne prestajući biti sama, postaje jedno s onim u što je uronjena. Dakle, to je "međuprožimanje bića u Bogu i našeg bića, bića uronjenog u Boga Trojstva, Oca, Sina i Duha Svetoga; kao što je to na primjer u braku. Dvoje ljudi postaje jedno tijelo, oni postaju nova i jedinstvena stvarnost s novim i jedinstvenim imenom.." [3] Od tog trenutka nadalje, briga za ovaj novi život postaje svakodnevni zadatak, koji zahtijeva stalnu duhovnu borbu, kao što Sveto pismo upozorava: „Sine moj, ako želiš

služiti Gospodu, pripravi dušu svoju na kušnju. Učvrsti svoje srce i budi jak i ne nagli kad napast dođe. Prioni uz Boga i ne odmeći se, da bi bio slavljen na svoj posljednji dan.“ (Sir, 2, 1-3).

Polazna točka: Bog nas voli bezuvjetno

U našem krštenju Bog nam je zauvijek rekao da nas voli takve kakvi jesmo, bez obzira što se dogodilo. Ovo uvjerenje je početna točka na unutarnjem putu; bez toga bismo trčali krivim putem jer u ovoj utrci ne radi se o tome da nešto sami zaradimo ili bilo kome nešto dokažemo, nego živimo slobodno, uživajući u Božjoj ljubavi. „Spoznali smo i povjerovali u ljubav koju Bog ima prema nama“, piše sveti Ivan (1. Ivanova 4,16). Slijedeći ove riječi Evanđelja, sveti Josemaría kaže: „Moramo dopustiti da ove istine

vjere ispune našu dušu dok ne promijene naš život. Bog nas voli!"[4]

U isto vrijeme, Božja milost ne nadomješta naš inteligentan i ustrajan trud: „Čvrsta nada našeg osobnog posvećenja dar je Božji, ali čovjek ne može ostati pasivan."[5] Istina je da, po milosti, naš život ima vrijednost koja nadilazi naše mogućnosti, ali milost ne zamjenjuje prirodu: treba s njom raditi. Moglo bi se reći da je u našem životu sve naše, a u isto vrijeme sve je Božje. „Preko kontinuiteta malih dnevnih događaja, ugodnih ili bolnih, predviđenih ili nepredviđenih, teče paralelni niz stvarnih milosti koje nam se nude u svakom trenutku. (...) Malo po malo uspostaviti će se razgovor između Njega i nas, i to će biti pravi unutarnji život." [6]

Stoga bi bilo reduktivno opisivati ovaj život koji se odvija u ljudskom srcu samo riječima kao što su "bitka"

ili "borba". Ono što izgleda kao borba, gledano iz perspektive otpora s kojim se susrećemo unutar i izvan sebe, može se vidjeti kao aktivnost, pokret, dinamika i rast, kada se integrira u veliku sliku. Ovi aspekti razvoja svakog živog bića - koji uključuju borbu protiv prijetnji ili poteškoća okoline, kao dio tog istog razvoja - uspješnije izražavaju bogatstvo duhovnog života.

Gledajte krajolik, ne samo tlo

Planinari i visinski biciklisti znaju potrebu koncentracije u naporima i racionalizaciji energije; stoga često napreduju gledajući gotovo isključivo u tlo. Međutim, bila bi šteta da ih ta koncentracija spriječi da uživaju u panorami koja se otvara oko njih dok napreduju. U duhovnoj borbi može nam se dogoditi nešto slično: možda se previše fokusiramo na zlo koje želimo pobijediti ili vidimo samo cijenu postizanja nekog dobra. Stoga

je uvijek dobro podići pogled kako ne bismo izgubili iz vida sve što na tom putu stječemo.

„Ne daj se svladati zlom, nego dobrim svladavaj zlo " (Rimljanima 12,21), piše sveti Pavao u stihu koji je sveti Josemaría jednom sažeo kao "utopiti zlo u izobilju dobra." [7]

Kršćanska borba nije toliko borba protiv grijeha koliko nastojanje da se njeguje život koji nam je dan krštenjem. Na primjer, ako jednom prilikom ostavimo nešto najbolje drugima, to prevladavanje možemo vidjeti kao borbu protiv sebičnosti ili kao vježbu da se ne držimo nekih stvari; ali još bolje, možemo to vidjeti kao borbu za proširenje srca, rast u ljubavi, velikodušnosti, nenavezanosti, itd. I to ne zbog individualne želje za savršenstvom, već zato što, iz Kristova srca, želimo živjeti za druge.

Ova dva različita načina fokusiranja na kršćansku borbu također su povezana s dva načina formuliranja svrhe poboljšanja. U tom smislu, umjesto prijedloga "da više ne radimo tu i tu stvar", može biti mnogo obogaćujuće podići pogled, promotriti horizont i potvrditi ono što želimo učiniti. *In omnibus respice finem*, kaže klasična poslovice: "u svemu gledaj do kraja"; ili, u aktualnijoj formulaciji, "počnite s razlogom". Da bismo živjeli s pogledom usmjerenim na cilj, često je potrebno uzeti distancu od konkretne situacije, odvojiti vrijeme za razmišljanje, podijeliti svoje dojmove s Bogom. Tada ćemo bolje vidjeti: shvatit ćemo da ono što je u pitanju nije samo neposredna svrha, mala konkretna bitka, nego naša otvorenost Božjoj milosti, Bogu koji nas čini drugim Isusom, *alter Christus*.

Borba je već ljubav

„Djeco moja, ne ljubimo riječju ili govorom, nego djelima i istinom” (1. Ivanova 3,18). Nitko se ne osjeća istinski voljenim kada je ljubav, potvrđena svim vrstama izjava i obećanja, kasnije proturječna djelima. Stoga svakom svojom odlukom odgovaramo na Isusovo pitanje Petru: „Ljubiš li me?” (Ivan 21:16). „Kršćanski život”, napisao je prelat Opusa Dei, „slobodan je odgovor, prožet inicijativom i dostupnošću, na pitanje našega Gospodina.” [8] Svakim trenutkom kada pobjeđujemo svoju sebičnost, svakim naporom da rastemo u ovoj ili onoj vrlini koja će nam omogućiti da bolje služimo, svaki put kada izaberemo poniznost umjesto naše želje da se potvrdimo protiv drugih, mi bez riječi govorimo Bogu: Volim te više.

„Ovo je naša sudbina na zemlji: boriti se za Ljubav do posljednjeg trenutka”, napisao je jednom sveti

Josemaría, polažući račune na kraju godine.[9] Borba za ljubav puno je više od jednostavnog dodavanja motiva ljubavi borbi izvana: „Dok ste razgovarali s našim Gospodinom u svojoj molitvi shvatili ste da je borba sinonim za ljubav i tražili ste veću ljubav.”[10] Duhovna borba je potrebnija od pobjede jer „sve dok postoji borba, asketska borba, postoji unutarnji život. To naš Gospodin traži od nas: volju da ga želimo ljubiti djelima, u malim stvarima svaki dan.”[11] A ono što borbu pretvara u ljubav je svrha borbe: zašto se borim i za koga se borim. Ovi odgovori oblikuju samu borbu; postaju temelj njezina razvoja.

Čitajući živote svetaca, duhovnu borbu možemo zamisliti kao borbu heroja koji streme do krajnjih granica, pred teškim zadacima koji zahtijevaju veliku unutarnju snagu, nesvakidašnju hrabrost. Svetac bi se tako pokazao kao netko tko „izvodi

nekakvu "gimnastiku" svetosti, nešto što je normalnim ljudima nedostižno." [12] Međutim, taj dojam ne zahvaća bit svetačke tajne; ono što je važno na kraju – i u svakom trenutku putovanja - je ljubav, milosrđe, koje dolazi od Boga. „Čak ni mučeništvo ne dobiva svoju veličinu u činu hrabrosti, nego prvenstveno u herojskom činu čudesne ljubavi. Tri stoljeća progona rane Crkve svakako su bila vremena hrabrosti, herojske snage, ali još više žarke ljubavi prema Bogu ."[13]

Ponekad nas pretjerana želja za sigurnošću može dovesti do kvantitativnog pristupa borbi, gdje želimo mjeriti svoj napredak, kao da se suočavamo s personaliziranim planom treninga za poboljšanje fizičke spremnosti. Svakako da je važno odlučiti se poboljšati, nadmašiti sebe u mnogim aspektima, žrtvovati se, ali sve to nije nužno znak napretka koji želimo osigurati.

Svetost se, rekao je sv. Josemaría, „ne sastoji u tome da svaki dan činimo teže stvari, nego da ih činimo svaki dan s većom ljubavlju.”[14] Ono što donosi duhovni plod nije činiti teške stvari, nego odgovoriti s ljubavlju na onu prvu ljubav koju Bog ima za nas; svetost „ne znači da je netko sam učinio velike stvari, nego da se u njegovom životu pojave stvari koje nije sam učinio, jer je taj čovjek pustio Boga da uđe i stavio se na raspolaganje za Božje djelo.”[15] Stoga, budući da sve počinje besplatnom voljom Boga koji nam je dao dar krštenja i kršćanskog života u nama, možemo razumjeti što nam govori Sveto pismo: „Ne ovisi o ljudskoj volji ili naporu, nego o Bogu koji iskazuje milosrđe” (Rimljanima 9,16).

Znajući da sva djela svetosti počinju božanskim poticajem, da je Bog taj koji je započeo svoje djelo i On koji će ga dovesti do završetka: to označava

naše razumijevanje duhovne bitke. Ne "zarađujemo bodove" kod Boga da bismo zaslužili Njegovu ljubav: On nam se neprestano daje, bez obzira na sve. „Crkva je opetovano naučavala da nas ne opravdavaju naša vlastita djela ili naponi, nego milost Gospodinova, koji uvijek preuzima inicijativu. (...) Njegovo nas prijateljstvo neizmjereno nadilazi; ne možemo ga kupiti svojim djelima, ono može biti samo dar rođen iz njegove inicijative pune ljubavi (...) Poput vrhovne zapovijedi ljubavi, ova istina treba utjecati na način na koji živimo, jer proizlazi iz srca Evanđelja i zahtijeva da je ne samo intelektualno prihvatimo, nego i da je učinimo izvorom zarazne radosti." [16]

Poput sporta

Gdje je najbolje početi i krenuti iznova? Na kojem konkretnom frontu duše počinje ta borba?

Odgovor je osoban, ali dobar trag može biti otkrivanje našeg najprisutnijeg nedostatka, jer je to često nešto što je intimno povezano s našim načinom postojanja. Na primjer, ako smo po temperamentu vrlo snažni, takav način postojanja često bi se mogao izroditi u grubost; ili ako je naša osobna karakteristika ljubaznost, glavni nedostatak može biti mekoća ili plašljivost. Borba će se usredotočiti na isključivanje, prvo, svega što je suprotno ljubavi Božjoj (to jest, smrtni grijeh), zatim onih stvari koje sprječavaju našu ljubav da se uzdigne do Gospodina i drugih (to jest, laki grijesi) i, konačno i uvijek, načine na koje se ne zaljubljujemo (osrednjost). Cijeli je to životni program koji je sveti Nikola Flue sažeo u nekoliko stihova:

„Gospodine moj i Bože moj, uzmi od mene sve što me udaljava od tebe.
Gospodine moj i Bože moj, daj mi sve što me približava tebi, moj
Gospodine i moj Bože, oslobodi me

od sebe da se potpuno predam
tebi."[17]

Sveti Josemaría volio je uspoređivati ovu borbu sa sportom: „Asketska borba nije nešto negativno i stoga mrsko, nego prije radosna potvrda. To je sport.”[18] Svaki sport zahtijeva napor, ali donosi užitak kroz interakciju s drugima, nova iskustva i radost nadmašivanja samog sebe... Slično tome, uz malo treninga, možemo se početi dobro zabavljati s Gospodinom usred duhovne borbe. Stoga ćemo objektivne poteškoće vidjeti ne samo kao prepreke nego i kao prilike za razvoj našeg života u Bogu. Ako poteškoće prihvatimo kao izazov, one će nas mnogo manje smetati. Promijenit će i način na koji gledamo na one oko sebe, posebno na one prema kojima možda imamo manje afiniteta: „Nemoj reći: 'Ta mi osoba ide na živce.' Pomisli: 'Ta osoba me posvećuje.'” [19]

Ključni čimbenik sportskog treninga je dosljednost. Velike pobjede se ne postižu u jednom danu. Ponekad je potrebno mnogo pokušaja. „Sportaš je uporan, dobar sportaš provodi puno vremena trenirajući i pripremajući se. Ako je riječ o skokovima, pokušava uvijek iznova.”[20] Malim koracima, ustrajnošću i ustrajnošću, na kraju se dolazi do uspjeha. U tom smislu, često je učinkovitije donositi male i konkretne odluke, dosljedno ih živjeti, nego donositi velike odluke koje često ostavljamo neispunjene. Štoviše, u bitkama duše potrebno je računati na vrijeme, započeti i početi iznova, ponavljati odluke s poniznošću i kreativnošću, onoliko puta koliko je potrebno. Odgovor ljubavi ostvaruje se diskretno tijekom cijelog života.

Kao i u sportu, u duhovnom životu porazi su također dio igre. Ali, baš kao što je „veća radost na nebu zbog

jednog grešnika koji se kaje nego zbog devedeset i devet pravednika kojima ne treba obraćenje" (Luka 15:7), možemo smatrati da se naš Gospodin više raduje našim malim pobjedama i "ponovnom započinjanju" nego nad stvarima koje su već išle dobro. Uvijek ima još toga za napraviti, ali nikada ne treba jednostavno nastaviti nakon pobjede. Pobjede su stvorene da se u njima uživa: svaki korak naprijed je trenutak za zahvaljivanje Bogu i crpljenje nove snage. Također ne smijemo zaboraviti da nismo sami u našoj borbi. Kao i sportaši, imamo ljude oko sebe, od Boga postavljene, koji nam pomažu da treniramo i nadmašimo sami sebe. Možemo računati na molitvu i podršku naše braće i sestara u vjeri, onih koji su nam prethodili i pomažu nam s neba, te našeg anđela čuvara i naše Majke Marije.

[1] Obred krštenja djece

[2] Usp. Rimljanima 13:14; Gal 2,20.

[3] Benedikt XVI., *Lectio Divina*, 11-VI-2012.

[4] Sveti Josemaría, *Susret s Kristom*, br. 144.

[5] *Ibid.*, br. 176.

[6] R. Garrigou-Lagrange, *Tri doba unutaršnjeg života*, svezak I, str. 184ff.

[7] Sveti Josemaría, *Brazda*, br. 864.

[8] Mons. Fernando Ocáriz,
Pastoralno pismo 9-I-2018, br. 5.

[9] Sveti Josemaría, *Razgovarati s Bogom*, br. 137.

[10] *Brazda*, br. 158.

[11] Sveti Josemaría, *Križni put*, 3. postaja.

[12] J. Ratzinger “Dopustiti Bogu da radi.” Prijevod izvornika u L'Osservatore Romano, 6-X-2002. Dostupno na www.opusdei.org

[13] R. Garrigou-Lagrange, Tri doba unutarnjeg života, svezak I, str. 167.

[14] Sveti Josemaría, Bilješke iz njegova propovijedanja (AGP, P10, n. 25), qtd. E. Burkhart i J. López, Vida Cotidiana y santidad en la enseñanza de san Josemaría, Rialp, Madrid 2013., sv. II, str. 295.

[15] J. Ratzinger “Pustiti Boga da radi,” ABC, 6-X-2002.

[16] Franjo, Gaudete et exsultate, br. 52, 54, 55.

[17] Ovu molitvu možemo pronaći, na primjer, u molitvi koju je izrekao sveti Ivan Pavao II. na grobu sveca 14. lipnja 1984. Sveti Josemaría je molio sličnim riječima: „Odvoji od mene, Gospodine, što god rastavlja

mene od tebe!" (usp. A.Vázquez de Prada, Utemeljitelj Opusa Dei, Rialp, Madrid, 2003., sv. 3, str. 462).

[18] Sveti Josemaría, Kovačnica, br. 169.

[19] Sveti Josemaría, Put, br. 174.

[20] Sveti Josemaría, Razgovarati s Bogom, br. 51.

Maria Schörghuber

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/borba-
blizina-misija-3-sve-je-nase-i-sve-je-
bozje/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/borba-blizina-misija-3-sve-je-nase-i-sve-je-bozje/) (7.08.2025.)